19. Адпаведнікам устойлівага выраза з рускай мовы *мастер на все руки* ў беларускай мове з’яўляецца … .

А) на цікаўныя вочы парушынкі падаюць. **Б)** хоць вады напіся.
В) той не памыляецца, хто ад працы хіляецца.
Г) і кравец, і шавец, і на дудзе ігрэц.
Д) ні вокам не відаць, ні слыхам не чуваць.

20. У якіх словах з прапанаваных на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***ы***?

1) др..вотня; 2) ябл..чны; 3) гл..ток;
4) бр..зент; 5) д..рыжабль; 6) д..рыжор.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) 1, 3, 4, 6. **Г)** 2, 3. **Д)** 4, 5, 6.

21. Дадзены назоўнікі: *1) вечар; 2) нагор’е; 3) пад’ём; 4) галопам; 5) потым.* Якія словы маюць нулявы канчатак?

А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3.
Г) 2, 4. **Д)** 3, 5.

22. У якіх словазлучэннях падкрэсленыя словы ўжыты ў пераносным значэнні?

1) саладжавая ўсмешка; 2) гарачае жаданне; 3) іскры надзеі.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2.
Г) 1, 3. **Д)** 2, 3.

23. Да якога стылю адносіцца тэкст?

Кроп пахучы – аднагадовая расліна. Сцябло прамастойнае, галінастае. Лісце рассечанае. Кветкі жоўтыя, суквецце – складаны парасон. Усе часткі расліны, асабліва насенне, багатыя на эфірны алей. Кроп ужываецца як прыправа да яды, пры кансерваванні агародніны.

А) мастацкі. **Б)** гутарковы. **В)** публіцыстычны.
Г) навуковы. **Д)** афіцыйны.

24. *Невялікі апавядальны твор, які ў іншасказальным выглядзе заключае маральнае павучанне,* называецца … .

А) смяшынка. **Б)** анекдот. **В)** байка. **Г)** прытча. **Д)** балада.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3–218
тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 13. Тыраж 28000 экз. г. Мінск. 2013 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2013»

Чацвер, 21 лютага 2013 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 120;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Беларускі “*горад солі*” – … .

А) Добруш. **Б)** Салігорск. **В)** Кобрын. **Г)** Гарадзея. **Д)** Полацк.

2. У народзе гавораць: *“Паненка ў сямі сукенках”*. Пра якую расліну ідзе размова?

А) пра рэдзьку. **Б)** пра моркву. **В)** пра бурак.
Г) пра капусту. **Д)** пра бульбу.

3. Колькі ўсяго імён дзяўчынак (калі паўтараюцца, лічыць як адно імя) можна прачытаць у словах *маліна, піяніна*, паступова адкідаючы ў кожным слове па адной літары?

А) 2. **Б)** 3. **В)** 4. **Г)** 5. **Д)** 6.

4. Якое лексічнае значэнне адпавядае выразу:

Калі мядзведзь у лесе, то скуры не дзяруць.

А) распачатае трэба давесці да канца. **Б)** набрацца сіл.
В) заблудзіцца, збіцца з дарогі.
Г) перш чым што зрабіць, трэба падумаць.
Д) загадзя не зрабіўшы, не хваліся.

5. Вядомы ўсім *“рачны будаўнік”* (уключаны нават у спіс Міжнароднага саюза аховы прыроды) называецца … .

А) валун. **Б)** вір. **В)** бабёр. **Г)** кнігаўка. **Д)** акунь.

6. Назоўнікі *няўдача*, *фіяска* з’яўляюцца … .

А) сінонімамі. **Б)** антонімамі. **В)** амонімамі. **Г)** паронімамі. **Д)** амафонамі.

7. Выберыце правільна напісаную прыказку.

А) Госць першы тыдзень – жалеза, другі – волава, а трэці – медзь, хоць дадому едзь.

Б) Госць першы тыдзень – золата, другі – волава, а трэці – медзь, хоць дадому едзь.

В) Госць першы тыдзень – серабро, другі – золата, а трэці – медзь, хоць дадому едзь.

Г) Госць першы тыдзень – золата, другі – серабро, а трэці – медзь, хоць дадому едзь.

Д) Госць першы тыдзень – золата, другі – серабро, а трэці – нічога не есць, хоць дадому едзь.

8. Выберыце з прапанаваных словы, якія маюць шэсць гукаў:

1) шчаўе; 2) кур’ёз; 3) льецца; 4) акіян; 5) калоссе; 6) сняжок.

А) усе словы. **Б)** усе словы, акрамя 3. **В)** 1, 3, 6. **Г)** 2, 3, 5. **Д)** 4, 5, 6.

9. *Самае шаноўнае і сімвалічна значнае месца ў традыцыйнай хаце* здаўна называлася … .

А) талака. **Б)** кут. **В)** рэч. **Г)** лаўка. **Д)** стол.

10. У якіх словах з прыведзеных на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***л***?

1) шо..к; 2) во..к; 3) па..ка; 4) сея..ка; 5) шчо..кнуць; 6) памы..ка.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1, 2.
Г) 2, 3, 5, 6. **Д)** 3, 4, 6.

11. Разгадайце загадку:

Яна галодная – хата халодная,
Яна пад’ела – хата пацяплела.

А) гаспадыня. **Б)** пліта. **В)** печ. **Г)** карова. **Д)** каза.

12. *Хата лесніка і яго сям’і* – гэта … .

А) леснікоўства. **Б)** лесніčоўка. **В)** лесасека. **Г)** прасека. **Д)** леспрамгас.

13. Дапоўніце выразы:

1) дрыжыць, як …; 2) здаравенны, як …; 3) нахілілася, як … .
а) дуб; б) вярба; в) асіна; г) таполя.

А) 1-а, 2-б, 3-в. **Б)** 1-г, 2-а, 3-б. **В)** 1-в, 2-а, 3-б.
Г) 1-б, 2-г, 3-в. **Д)** 1-в, 2-б, 3-г.

14. Вучні атрымалі заданне выпісаць аднакаранёвыя словы. Сымон выпісаў *гарчыць, гарачы*; Алесь – *гімназіст, гімназічны*; Янка – *мараль, марафон*; Стас – *гарэлы, гарысты*. Хто з вучняў правільна выканаў заданне?

А) усе вучні. **Б)** Сымон. **В)** Алесь. **Г)** Янка. **Д)** Стас.

15. У якіх словах з прапанаваных на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***ь***?

1) гроз..ба; 2) падз..ме; 3) батал..ён; 4) зац..менне.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

16. Прачытайце ўважліва верш Галіны Каржанеўскай “Два арэхі”. Падлічыце, колькі займеннікаў ужыта.

Два арэхі-спарышы
Дамаўляліся ў цішы:
– Я пад ліст,
І ты пад ліст –
Едзе веласіпедыст.
Пахаваліся браты
Пад зялёныя лісты.

Хто ні ехаў,
Ні ішоў,
Іх папраўдзе не знайшоў.
А як стаўся дзень малым,
Разам крыкнулі:
– Ляцім!

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

17. Якім членам сказа з’яўляецца выдзеленае ў сказе слова?

Заціхлі на полі камбайны – прыпынак ***на абед****.*

А) дзейнікам. **Б)** выказнікам. **В)** дапаўненнем.
Г) азначэннем. **Д)** акалічнасцю.

18. Вызначце правільна запісаны сказ з простай мовай.

А) “Чытай, мой унучак, – кожны дзень павучаў дзядуля малога, – Кнігі вучаць, як трэба жыць на свеце!”

Б) “Чытай, мой унучак,” – кожны дзень павучаў дзядуля малога. – Кнігі вучаць, як трэба жыць на свеце!

В) “Чытай, мой унучак, – кожны дзень павучаў дзядуля малога. – Кнігі вучаць, як трэба жыць на свеце!”

Г) “Чытай, мой унучак, – кожны дзень павучаў дзядуля малога: – Кнігі вучаць, як трэба жыць на свеце!”

Д) Чытай, мой унучак, – кожны дзень павучаў дзядуля малога. – Кнігі вучаць, як трэба жыць на свеце!